

V Jugoslaviji obsodili zarotnike proti Titu!

Posebno sodišče je obsodilo pretekli teden 11 oseb v Bosni zaradi kovanja zarot proti obstoječemu redu.

BEograd, FLRJ. — Vlada je objavila, da je bilo v posebnem razpravi pred izrednim sodiščem obsojenih 11 Jugoslovancev od šest do dvajset let ječe, ker so kovali zaroto proti obstoječemu stanju. "Podžigani in podpirani od zunaj so nabirali ljudje za podtalno organizacijo," ki naj bi podpirala cilje medvojnih hrvaških ustašev. Obsojeni so po besedah obtožnice vzdrževali tudi "zveze z Madridom."

Imenovani so bili obsojeni od posebnega sodišča v Zenici, največjem jeklarskem središču Jugoslavije v Bosni.

Imena in kazni obsojenih niso bila takoj objavljena, toda poučeni krogi trdijo, da je bil na čelu skupine neki šofer Slavko Miletić, ki je bil obsojen na 20 let. Vsi obsojeni so bili "navadni delavci." Iz uradnega poročila ni razvidno, kaj so oblasti obsojenim pravi za prav očite delave v okviru "protirevolucijske dejavnosti, sabotaže in drugih drzavi sovražnih dejanj." Kroji govorice, da so obsojence prijeli v oktobru, ko je bil v Zenici na obisku Tito. Skupina naj bi imela orožje, radijsko postajo ter je baje pripravljala atentat na samega Tita.

Iz uradnega poročila ni moglo sklepati na resničnost omenjenih govoric, toda visoke kazni povedo jasno, da je morala oblast smatrati delovanje skupine za zelo nevarno. Obsojenci so po uranem poročilu priznali, da so delovali za ustanovitev ustašev prijazne organizacije in v zvezi s tem širili sovražno propagando. Bili naj bi člani "Hrvaškega osvobodilnega gibanja."

Zadnje dejanje v madžarski tragediji iz l. 1956

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Mednarodna liga za človeške pravice je dostavila ZN najnistišvo dolgo in z dokazi dobro podprto poročilo o usodi tistih 21.000 madžarskih beguncev iz l. 1956, ki so se vrnil domov. Domov jih je spravila vera v komunistično obljubo, da bodo vsi pomilosteni in da se nikomur ne bo zgodilo ničesar zalega. Pa so se bridko z motili.

Ko so se vrnil, so jih komunistične oblasti pustile nekaj tednov pri miru, potem so vsi prišli v preiskavo, ki se je zanje žalostno končala. Nad 6.000 poravnikov je bilo priprtih. Dobro, so se odrezali tisti, ki so jim komunisti prisodili samo zapor. Mnogo med njimi je bilo obsojenih na smrt. Kar je bilo med njimi strokovnih delavcev, so jih deportirali na Rusko, odkoder jih ni nazaj. Poleg tega jih je še zmeraj precej v dveh koncentracijskih taboriščih, kjer čakajo na preiskave in sodbe.

Vremenski
prerok
pravi:

Oblačno in hladneje. Deževno. Najvišja temperatura 47, najnižja 38.

Iz slov. naselbin

LORAIN, O. — V nedeljo zjutraj je preminul 70 let stari Frank Rangus St. s 3234 Camden Ave. Smrt ga je doletela na njegovem domu po dolgi bolezni. Pokojni je bil doma v Sloveniji, od koder je prišel l. 1907 v Cleveland, od tam pa l. 1917 v Lorain. Bil je zaposlen kot strojnik v National Tube do l. 1954, ko je stopil po 38 letih službovanja v tem podjetju v pokoj. Zapustil je ženo Fanny, sinove Alberta, Louisa Franka, Anthonyja in Edvarda, hčer Frances in 11 vnukov, oziroma vnukinj. Pogreb je bil iz Emil Dovala pogreb. zavoda včeraj dopoldne na pokopališče Kalvarija. Umrli je bil član SDZ.

CALUMET, Mich. — V sedmih naselbinah Ahmeek je preminul 79 let stari rojak Jože Grdešić doma iz Goleka pri Dragatušu v Beli krajini. Tu je zapustil dva sinova in dve sestre, doma pa še eno sestro in enega brata. Pokojni je bil član KSKJ.

Odločno je treba nastopiti, pa gre!

MOSKVA, ZSSR. — Komunisti so začetkom preteklega tedna natemnega in brez napovedi omejili tujim diplomatom možnost potovanja po Rusiji. Anglija je hotela stvar najprej preiskavati, potem šele misliti, kaj naj ukrene. V našem državnem tajnistvu so bili drugega mnenja. Tako so preklicali ruskim diplomatom vsa dovoljenja za potovanja po notranjosti, kar je ruskemu poslanstvu v naši prestolici zmedlo mnogo računov.

Zdaj so Rusi zopet začeli dati kar na tihem in brez dosti besedi našim diplomatom potna dovoljenja celo za Sibirijo in srednjo Azijo. Bog ve, ali v Londonu zadevo še zmeraj študirajo.

Nenavaden vlomilec

MILWAUKEE, Wis. — Oblasti so se dolgo trudile, da bi našle vlomilca, ki je vdrl v vrsto stanovanj v Iola, Wis. Končno so prijele 42 let starega dr. Ralph Willeya, vaškega zdravnikarja, ki je oblastem razložil, da je vlamjal v stanovanja svojih bolnikov zaradi zbiranja "starin," ker bi rad začel v Waupaka okraju muzej.

Nehru bi rad spravil Dalaj lamo — v Tibet

Predsednik indijske vlade bo skušal Dalaj lamo pregovoriti, naj se vrne v Tibet, v upanju, da bodo Kitajci opustili svoj pritisk na deželo.

NEW DELHI, Ind. — Poučeni krogi trdijo, da bo skušal J. Nehru pregovoriti Dalaj lamo, duhovnega in svetnega vodnika Tibeta, ki se mu je posrečilo po zadnjem uporu v tibetski prestolnici pobegniti preko visokih gor v Indijo, naj se vrne v domovino. Nehru baje upa, da bodo kitajski komunistični oblastniki v tem slučaju postali popustljivejši. Peiping sam je objavil, da bo Pančhen lama samo "nadomeščal" Dalaj lamo, dokler bo ta "pod pritiskom upornikov."

Dalaj lama je že l. 1956, ko je bil na obisku v Indiji skušal ostati tam. Le na prigovarjanje Nehruja se je tedaj vrnil. Da bi ga Nehru mogel pripraviti tudi sedaj do vrnitve, poznavači razmer močno dvomijo. Vodniki budizma v Indiji in drugod izven Tibeta bodo skušali Dalaj lamo prepričati, da je potrebno, da ostane na svobodi kot simbol tibetanskega odpora proti kitajski vladi in nasilju in kot simbol nasprotstva budizma (lamaizma) komunistu.

Dalaj lama je na poti iz samostana Tawang v obmejnem področju Indije proti prestolnici, kjer ga bo sprejel Nehru. Ta bi izgleda rad ohranil dobre odnose z rdečimi Kitajci za vsako ceno. Vrnitev Dalaj lame v Tibet bi mu v tem naporu odlično služila. Indijo ni rešila neprijetnega gosta, rdeči Kitajski pa bi pomagala v svetu popravitvi vtis, ki ga je pustilo nasilno uničenje tibetanske neodvisnosti.

Kamor kane...

VARSAVA, Polj. — Sodišče je odločilo, da je čisto v redu, če dobi kak poljski državljani pri igri dolarje od svojega soigralca, toda je kaznivo, če te dolarje zopet izgubi, ker so tuja valuta, s katero je prepovedano "kupčevati."

Integracija v šolah si na Jugu počasi utira pot

LITTLE ROCK, Ark. — Znanu guverner države Arkansas Faubus, ki je začel gonjo proti integraciji v javnih šolah in dal šole raje zapreti, kot da bi jih obiskovali tudi črni dijaki, je postal naenkrat popustljiv. Izjavil je časnika, da je zato, da štiri javne šole v Little Rock, ki so zaprte že od lani, lahko takoj začne s poukom, ako na to pristanejo pristajajo segregacije in integracije.

Pri tem je mislil, da bi se kompromis med obema skupinama dal doseči s postopnim vpisovanjem črnih dijakov v omenjene 4 javne šole. Dvomi pa, da bi voditelji takojšnje integracije pristali na ta kompromisni predlog.

Popustljiv je postal tudi guverner Virginije Almond. Rad bi dosegel, da bi se tudi v njegovi državi javnost sprijaznila s mislijo o postopni integraciji v šolah. Postal je tudi prijatelj ideje, da naj starejši dobijo primeren prispevek k vzgoji svojih otrok, ako jih pošljejo v zasebne šole.

Zakulisni boji v Bagdadu se baje bližajo vrhu

WASHINGTON, D. C. — V diplomatskih krogih trdijo, da mora priti v Bagdadu kmalu do neke odločitve, take ali take. Res je sicer, da ima sedanji diktator Kasem okoli sebe v glavnem komuniste in njihove sopotnike, toda nasprotniki komunistov tudi ne spijo. Videli so na lastne oči, česa vsega so zmogline nahujskane "judske množice" v iraški prestolici, in ne bi radi videli, kako jih poulična sodrga muči in mori po ulicah. Zvezali se bodo z vsemi in vsakim, tudi z Zápandom, da si rešijo glave. Pri vsem tem diplomatije ne dajo dosti na Kasemovo glavo.

Upor v Panami?

PANAMA. — Vlade čete skušajo najti in zajeti v severozahodnem delu dežele okoli gore Cerro Banuillo malo skupino "upornikov," ki bi baje radi po vzgledu Fidela Castra zrušili sedanjo vlado.

Uporniška četica šteje od 12 do 14 mož, posrečilo pa se ji je z napadom na neko trgovino z orožjem dobiti večjo količino streliva.

KRAJŠI DELOVNI TEDEN TODA VEČJI ZASLUŽEK

Organizirano delavstvo je na velikem zborovanju v Washingtonu včeraj predložilo krajši delovni teden ob povečanem zaslužku kot najboljšo sredstvo za zmanjšanje brezposelnosti. — Ostra kritika predsednika Eisenhowerja.

WASHINGTON, D. C. — Včeraj se je zbralo to do 5.000 organiziranih delavcev iz vse dežele, da dajo podarka nujnosti reševanja brezposelnosti. Zborovanje je priredilo vodstvo AFL-CIO, da opozori javnost na "kritičen položaj, ki meji že na pravo katastrofo." Zborovanje je ostro obsodilo predsednika Eisenhowerja, ker da ne ukrene nič, da bi se položaj izboljšal. Organizirano delavstvo je predložilo krajši delovni teden ob povečanem zaslužku kot najbolj učinkovito sredstvo v borbi proti brezposelnosti.

Zborovanje je bilo otvorno z ameriško himno. Vodil ga je predsednik AFL-CIO George Meany, ki je bil tudi glavni govornik. On je tudi iznesel predlog za skrajšanje delovnega tedna ob povečanih plačah. Ta predlog je stavlil ponovno že preje tekom debat o brezposelnosti in večji mehanizaciji podjetij.

Podpredsednik AFL-CIO Reuther je posebno ostro napadel predsednika Eisenhowerja, ker da ne naredi nič za reševanje delavskih vprašanj. Reuther je dejal, da najtežje vprašanje v Washingtonu ni primanjkljaj v zveznem proračunu, ampak "primanjkljaj v vodstvu." Opozoril je poslušalce na to, da je predsednik zopet v Avgustini in dodal:

"Jaz mu ne zavidam igre golfa in razvedrila. Ima polno pravico do tega. Toda, če predsednik ne mraa videti narodnih vprašanj in porabi preveč časa za golf, potem seveda trpe škodo Amerikanci..."

Med govorniki sta bila tudi senatorja Paul Douglas in Lyndon Johnson. Oba sta kazala zanimanje in razumevanje za potrebe delavstva, prav posebno pa za pomoč brezposelnim.

Delavski voditelji zahtevajo, naj zvezna vlada začne izvajati obsežen program javnih del, da tako neposredno pomaga v borbi proti brezposelnosti, in da poveča napore tudi pri graditvi trdne obrambe dežele, da se nam ne bo treba bati uničujočega napada od strani sovražnikov.

Predsednik Eisenhower in njegova vlada so mnenja, da se položaj izboljšuje in da bo rastouče gospodarstvo samo končalo

brezposelnost ali jo vsaj omejilo do take mere, da ne bo več občutna javna skrb. Delavski tajnik Mitchell je skušal to stališče vlade podpreti s statističnimi podatki.

Meany zavrača vladno poročilo o brezposelnosti

WASHINGTON, D. C. — V oče AFL-CIO George Meany je zavrnil mnenje vladnega poročila o pomenu porasta števila zaposlenih tekom preteklega meseca in padca števila brezposelnih. Vlada je objavila podatke, da je število zaposlenih naraslo tekom marca za 1.103.000, število brezposelnih pa se dejansko zmanjšalo za 387.000.

Meany ne zavrača številk samih, pač pa njihov pomen. Zanj je brezposelnost še vedno najvažnejši problem dežele, ki ga je treba reševati z vsemi razpoložljivimi sredstvi, ne pa gledati nanj samo kot na nek "podatek statistike." Gre za ljudi, gre za okoli štiri in pol milijona oseb, ki nimajo možnosti, da bi si zaslužile svoj vsakdanji kruh.

Pripravljalni odbor za svetovni evharistični kongres

Munchenski kardinal Wendel je ustoličil komisijo, ki bo vodila priprave za svetovni evharistični kongres, ki bo prihodnje leto. Kongres se bo vršil pod geslom: "Za življenje sveta." Predsednik odbora je kardinal sam, tajnik pa je pomožni škof Neuhausler. Po svetu je že sedaj veliko zanimanje za kongres in se ga bo verjetno udeležilo rekordno število ljudi.

VAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON, D. C. — Združene države so razvile atomsko orožje, ki ga lahko nosi in uporablja navadni pešec, in posebno atomsko bazuko "Davey Crockett."

AUGUST, Ga. — Predsednikov tiskovni tajnik Hagerty je dejal časnika, da bo predsednik tekom svojih počitnic ves čas v stiku z državnim tajnikom Dullesom, ki je na zdravljenju in okrevanju v Floridi.

BONN, Zah. Nem. — Kancelar Adenauer je dejal v govoru nemški javnosti, da sprejem kandidature za predsednika republike ne bo niti za 1 piko spremenil sedanjih nemške zunanje politike. Namignil je jasno, da bo igral tudi na novem položaju še vedno vodilno vlogo v nemški politiki.

BAGDAD, Irak. — Irak je oborožil takozvano ljudsko milico, levičarsko vojaško organizacijo, za kar so se posebno prizadevali komunisti.

Iz Clevelanda in okolice

V bolnišnici — Johna Craine s 36787 Concord Dr., Beechwood so v torek operirali v Charity bolnišnici na kili. Leži v sobi št. 472. Obiski so dovoljeni!

Zadušnica — Jutri ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Franka Hočvar ob 3. obletnici smrti.

Koncert Mladinskega zbora — Na koncertu Mladinskega pevskega zbora krožka št. 2 v nedeljo popoldne v SND bo nastopila tudi 11 let stara Sandra Blenka, ki je nedavno pela v Jankovičevem programu na televiziji.

Skrit zaklad najden — Pri podiranju hiše št. 1266 na E. 173 St., koder bo tekla bodoči avtovelecesta, so našli kovinsko škatlo z revolverjem, osebnimi dokumenti in okoli \$400 gotovine bivšega stanovanca hiše Franka Nachtigala, ki živi zdaj na Aspinwall Ave.

Znižanje davkov naj pospeši gospodarstvo

V Veliki Britaniji so znižali davke, da bi olajšali rast gospodarstva, četudi za cenno nove inflacije.

LONDON, Vel. Brit. — Zakladni minister je v parlamentu objavil z novim proračunom znižanje prodajnega davka za nekako eno šestino na večino predmetov vsakdanje uporabe. Celotno znižanje bo predvidoma stalo državno blagajno okoli \$840.000.000. Vlada je prepričana, da bo državni proračun kljub temu uravnotežen, imel naj bi celo okoli \$100.000.000 preseška. Celotni izdatki so proračunani na 14 milijonov dolarjev. Približno ena tretjina vseh izdatkov pojde za narodno obrambo.

Da bi dali kapitalu več poleta pri ustvarjanju novih podjetij in gradnji tovarn, so dovolili razne davčne olajšave. Dohodninski davek je bil znižan od 42 in pol odstotka na 38 in pol, torej za eno dvajsetino. Prodajni davek na avtomobile, radio in televizijske sprejemnike je bil z včerajšnjim dnem znižan za polovico.

Znižanje davkov je bilo moč goče zaradi okoli bilijona dolarjev preseška v preteklem proračunskem letu. Po besedah vlade naj bi služilo znižanje davkov naglejši rasti gospodarstva, po izjavah političnih opazovalcev, pa naj bi izboljšalo izgled vlade na zmago pri volitvah. Te bodo zelo verjetno šele jeseni ali celo prihodnjega spomlad, čeprav se nekateri zavzemajo za to, naj bi bile še letošnje spomlad.

Argentina bo izgnala baje še štiri rdeče diplomate

BUENOS AIRES, Arg. — Argentinska vlada je izgnala zadnji dve sovjetska diplomata, ki sta bila v zvezi z nedavnimi demonstracijami peronistov in komunistov proti vladi. Sedaj napovedujejo, da bo v bližnji bodočnosti izgnala še štiri rdeče diplomate iz istega razloga. Trdijo, da zahteva Argentina tudi zamenjavo sedanjih poselnikov Sovjetske zveze in Rusije.

Zapadni zavezniki se pripravljajo za konferenco zun. ministrov

WASHINGTON, D. C. — Zunanji ministri NATO držav so se vrnil domov in poročali svojim vladam, kaj vse so govorili in sklenili na NATO sestanku. To, kar so povedali, se glasi precej drugače od tega, kar je do sedaj poročalo časopisje.

Povedali so na primer, da je bilo na sestanku dosti govorjenja, toda malo sklepanja. Manjkalo je tudi enotnosti v pogledih na mednarodni položaj. Na sestanku so se kar same po sebi pojavile tri skupine. Z "odločno" nemško linijo so potegnile Francija, Belgija, Nizozemska in Turčija. Na liniji angleške popustljivosti so se znašle Norveška, Danska, Italija in Kanada. Za nobeno linijo se pa niso odločile Portugalska, Grčija, Islandija in Luksemburg. Najmočnejša in najagilnejša je bila nemška skupina. Na njo se je posebno jezila angleška skupina, ki je zamerila zastopnikom našega državnega tajništva, da niso znali "voditi" in se tako znašli v vlogi opazovalca.

Le tu pa tam so se nagibali na nemško stran.

V NATO prestolnicah naravno niso veseli nad tako razrvanostjo v okviru Severno atlantske zveze, niso pa kaj več pričakovali. Ze sestanki med Macmillanom in voditelji zapadnih držav so pokazali, da se nihče ne navdušuje za angleško linijo popuščenja. Macmillanu tega ni hotel nihče povedati naravnost; le De Gaulle in Adenauer sta imela toliko poguma, da sta Angležu nalila čistega vina.

Prihodnji teden se bodo diplomate vodilnih NATO držav, Amerike, Anglije, Francije in Nemčije, sestali v Londonu, da v okviru "delovnega odbora" izdelajo program za sestanek zunanjih ministrov v maju v Švici. Prvotno je bilo mišljenje, da bo delovni odbor samo obdelal sklepe NATO sestanka v Washingtonu. Ker pa tam pravih sklepov sploh niso napravili, bo moral delovni odbor najprej opraviti to delo in potem šele premišljevat, kaj in

kako naj govorijo v maju z ruskim zunanjim ministrom v Ženevi.

Nihče ne ve, o katerem vprašanju bodo v Londonu začele najpreje debate, vedo pa dobro, da bodo lomili kopja na štirih glavnih problemih.

Kakšen uspeh na konferenci zunanjih ministrov naj bo dosti velik, da upraviči sestanek na vrhovih. Eisenhower je že rekel, da ne gre na sestanek, ako konferenca ne pokaže praktičnih rezultatov. London pravi, da je konferenca lahko samo formalnost in da do sestanka mora priti na vsak način. Dalje: Anglija ima svoj načrt o spremembi položaja Zapadnega Berlina, Nemčija in Amerika pa pravita, da nista sploh za nobeno spremembo, ako se pri drugih spornih vprašanjih ne doseže sporazuma. Vsak od štirih zaveznikov ima naravno svoje misli o vrednosti morebitnih koncesij in protikoncesij s komunistične strani, ako jih bo Hruščev sploh hotel dati. Končno se je treba zediniti o vpra-

šanju, kakšno politiko naj ima svobodni svet, ako bo konferenca zunanjih ministrov potekala brez vidnega uspeha in do sestanka na vrhovih sploh ne pride. Ali se je treba v tem slučaju zadovoljiti samo z zračno zvezo z Berlinom, kot misli angleška skupina? Ali je treba nastopiti s silo, kot mislijo Nemčija, Amerika in Francija?

To so težka vprašanja, ki jih je treba razmotrivati v miru in tišini. Trenutno London ni mesto miru in tišine. Angleška javnost kar ne more pozabiti, da njena zunanja politika nima zagovornikov ne v Washingtonu, ne v Parizu ne v Bonnu. Je radi tega zelo razburjena in se znaša nad Adenauerjevo "trmoglavoostjo." Eisenhowerjevo "invalidnostjo," nadutostjo generala De Gaulla itd.

Pri vsem tem se bo moral delovni odbor še ozirati na razpoloženje v vrstah malih NATO zaveznikov. Ne njegovo položaj, ne njegovo delo ne bosta prijetna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

No. 70 Thurs., April 9, 1959

Sedanja brezposelnost in njeni nauki

Pravijo, da je gospodarska kriza že minula, toda visoko število brezposelnih še ni začelo padati. Še zmeraj se vrti okoli petih milijonov, strokovnjaki pa dodajajo temu številu še kakih 2.5 milijona takih, ki so brez posla, toda niso nikjer registrirani. Statistike jih torej ne zajamejo. Ta izreden pojav je naglaval vse bolj, posebno delavske voditelje, da skušajo dognati, kaj je temu vzrok. Ni še dognan vzrok nizke zaposlenosti na vseh gospodarskih področjih, na nekaterih pa že je, posebno tam, kjer je že zasidrano unijsko gibanje.

Radi primere vzemimo samo dve industriji, ki sta najvažnejši v naši deželi in kjer je delavstvo najbolj organizirano: avtomobilsko in jeklarsko. V Detroitu delajo avtomobilске tovarne s polno paro, pri tem pa je tam še zmeraj brez posla nad 10% organiziranih delavcev. Vzrok leži na dlani: tovarne so tekom zadnjih par let svojo proizvodnjo ne samo racionalizirale, ampak tudi mehanizirale. Vse polno opravil, ki so jih prej izvrševale delavske roke, izvršujejo sedaj stroji. Pri tem pravijo podjetja, da mehanizacija še ni prišla do vrhunca. Podoben je položaj v jeklarski industriji. Tudi tam so tovarne že blizu 100% proizvodne zmogljivosti, toda še zmeraj je od 1,250,000 organiziranih jeklarjev nad 100,000 brez posla. Tudi tam sta racionalizacija in mehanizacija produkcije ogromno napredovali in še zmeraj ne dosegle vrhunca. Posebno se to čuti v metalni industriji. Tam dejansko stroji delajo vse, tudi nove stroje.

Mnogi mislijo, da gresta obe industriji po isti poti, kot hodi po njej premogovna industrija. Premogovni delavci so bili svoj čas prava delavska aristokracija po mezdah in delovni storilnosti, toda naš gospodarski napredek jim ni bil naklonjen. Na eni strani je premog dobil močne tekmece v elektriki in nafti, ki se jima bo pridružila kmalu tudi atomska sila, na drugi strani pa je kopanje premoga postalo zadeva strojev in ne človeških rok. Niso še daleč za nami časi, ko je rudar nakopal okoli pet ton premoga na dan, danes nakopljne s pomočjo strojev še enkrat toliko. Vse to je tako močno zavrlo zaposlenost v premogovni industriji, da je tam danes na poslu komaj 40% nekdanjih rudarjev. Položaj v tej industriji je tak, da se samo najbolj mehanizirani rudniki lahko še držijo na površju. Kdor tega ne verjame, naj na svojih potih po Pennsylvaniji ogleduje opuščene rudnike.

Sedanja kriza je dalje pokazala še nekaj drugega. Razlika med kvalificiranimi in nekvalificiranimi delavci postaja vedno bolj očitna in občutna. Ne samo pri razponih v mezdah, ampak tudi v možnosti in verjetnosti zaposlitve. Kjer unijske pogodbe s pomočjo načela senioritete ne varujejo delavcu njegovega upa na hitro zaposlitev, tam podjetja gledajo, da najprej zaposlijo kvalificirane delavce, šele potem pridejo na vrsto nekvalificirani. Kriza je dalje opozorila na okolnost, da je industrija prilično nasičena z navadnimi delavci in da išče le kvalificirane, dočim so podjetja, ki delajo v prometu, trgovini in uslužnostnih industrijah vedno večji trg za nezaposleno delavsko silo. Res je da tam, plače niso zmeraj tako visoke kot v industriji, toda ta gospodarska področja niso tako zelo občutljiva za krizo kot je industrija.

Pred nezaposlenimi delavci, posebno med mlajšim rod, se jasno postavlja izbira: kje iskati kruh, ali v industriji ali izven nje. "Šape" niso več edino zveličavna prilika za dobro zaposlitev. Kdor more dobiti dober kos kruha zunaj njoh, naj se ga prime, bo bolje zavarovan pred bodočimi krizami, ki nas gotovo še čakajo. Tipično sliko dajejo službe po bolnicah. Plače so res slabe, toda bolnice krize ne poznajo. V industriji so zaslužki boljši, toda tudi bolj izpostavljeni posledicam kriz.

Drug nauk iz sedanje krize je pa tale: Akoravno je pri nas prišlo v navado naziranje, da Amerika zelo malo vpoštevata šolsko izobrazbo pri praktičnem delu, to ni res. V Ameriki dajo zelo veliko na šolsko izobrazbo, od leta do leta več. Kdor je še pri močeh in ima primerno močno voljo, naj se šola specializirata, magari kar preko večernih kursov in šol, v tisti stroki, ki kaže zanj največ talenta. Šolanje res ni poceni v Ameriki, stane veliko več kot na primer v Evropi. Toda to so stroški, ki se bogato obrestujejo.

Vse to bi morali imeti pred očmi starši, ki imajo še mladoletne otroke. Ne jih goniti prezgodaj na stalno zaposlitev, akoravno se nudijo prilike za velike zaslužke. Pametnejše je, žrtvovati zadnji dolar za njihovo šolanje in magari najeti posojila, ako drugače ne gre. Otroci tega ne bodo sedaj razumeli, prišla pa bodo leta, ko bodo hvaležni, da so v mladih letih imeli malo zabave, zato pa dosti težav s študiranjem. Ni ravno treba, da je cilj študiranja pisalna miza v uradu, tudi za stroji, v laboratorijih in tehničnih pisarnah se dobi delo, ki ni zmeraj odvisno od konjunktura.

Ker so tudi v naši federalni administraciji prišli do prepričanja, da brezposelnost ne bo hitro konec, mislijo na razne načine, kako bi jo omilili. Prva misel je misel o "preizobrazbi" brezposelnih delavcev. Delavci, ki so izgubili

vsako upanje, da bi dobili posle v gospodarski panogi, ki so delali v njej pred krizo, naj dobijo možnost, da se izučijo na novo za kako drugo stroko; federacija naj bi jim pri tem šla na roko pri iskanju primernih šol in kursov in prispevala k stroškom. Ako se res ponudi taka prilika, jo je treba porabiti in ne viseti na brezposelni podpori. Dalje: sedanja brezposelnost je tudi radi tega tako visoka, ker se brezposelni delavci ne selijo več iz kraja v kraj pri iskanju novega dela, ne morda iz lenobe, ampak radi družinskih razmer in visokih selitvenih stroškov, negotovosti, kako bo z novim stanovanjem itd. Tudi tu išče federalna uprava načina, kako bi pomagala brezposelnim delavcem do večje gibljivosti pri iskanju dela.

Ker žal ne vidimo konca visoki brezposelnosti, bodo s časom javne uprave našle še druga pota in možnosti, da pomagajo brezposelnim delavcem. Ako se ponudijo, jih ni treba odklanjati kar "v načelu." Dosedaj je na primer še vsaka večja kriza izzvala večje preseljevanje brezposelnega delavstva. Vsaka selitev je gotovo zadel v živo brezposelnega in njegovo družino, toda ni bilo malo slučajev tudi med Slovenci, da so ravno na ta način prišli do blagostanja, ki ga ne bi dočakali na mestu prve zaposlitve.

Brezposelnim ni torej treba obupavati. Do obupa jih žene samo misel, da morajo najti ravno tako delo, kot so ga imeli, in v ravno istem mestu. Taka misel ne sme biti nobena dogma. Kjer se ponudi dobro in kolikor toliko stalno delo, je treba zanj zagrabiti, ako le količjak dovoljujejo družinske razmere. To je nauk, ki izvira iz sedanje brezposelnosti.

BESEDA IZ NARODA

Slovenski oder nas vabi

Cleveland, O. — Gledališka sezona v Clevelandu gre hitro h kraju. Še par odrskih predstav, pa se bodo za nekaj mesecev zaprlj odri po naših slovenskih narodnih domovih, da se vnovič odpro jeseni.

Vsaj za Slovenski oder, to je za eno izmed najbolj delavnih clevelandskih slovenskih igralških družin v zadnjih letih, je igralno sezono 1958-59 odprl pisatelj Karel Mauser, in sicer s programatičnim člankom "Pred igralno sezono." Članek je bil objavljen v Ameriški domovini 22. sept. 1958. V njem je napovedal ne samo repertoar ali igrski spored Slovenskega odra za vso sezono, marveč v njem nam je tudi na preprost in jasan način razložil, kaj so za nas na tujem gledališki odri, odnosno odrske predstave. Dve važni stvari je tam zapisal: "Odri so šola za jezik!" in "Odri so kraj, kjer si vzbujamo slovensko vest!"

V nedeljo 19. t. m. Slovenski oder zaključil tekočo gledališko sezono med nami. Ne samo zanimivo marveč v prvi vrsti tudi koristno za Slovenski oder kakor tudi za nas vse je, če sedaj na kraju opravljenega dela pogledamo, kako je gledališka družina Slovenskega odra izpolnila zastavljeno si nalogo v potekačih sezonah.

Morda še v nobeni sezoni Slovenski oder ni pripravil tako premišljeno in smotno svojega odrskega programa kot ravno v tej. Slovenski oder je dobro prečel svoje sile in se odločil za igranje, ki jih je zmogel in ki so bile jasne in razumljive tudi za najbolj preproste med nami. Tako je 5. okt. l. 1. podal Molle-rovo komedijo Scapinove zvijače, 23. novembra nato Medvedovo State in mlade, 1. februarja t. l. Finžgarjevo Verigo, s komedijo On in njegova sestra pa zaključil v nedeljo 19. t. m. sezono. Vsekakor za naše razmere največ kar je mogče.

Članek "Pred igralno sezono" je pisatelj Mauser zaključil s temle pozivom: "Naj bi vsa naša slovenska društva delala načrtno, vztrajno in z ljubeznijo. V tem je moč in v tem je tudi edino upanje," je zapisal, "da ne bomo duhovno umrli." Iz hvaležnosti do igralcev, a tudi njim v čast bodi sedaj na kraju sezona zapisano, da se je gledališka družina SO zvesto držala tega naročila. Zato pa je žela tudi uspeh. Toda v tem njenem uspehu so skrite tisočere hude žrtve posameznih igralcev. V posebno lepi luči pa se nam njihova požrtvovalnost pokaže še, če si pokličemo v spomin, in tudi to smo dolžni storiti na kraju sezona, da so igralci Slovenskega odra ves tvorni uspeh svoje-ga celoletnega igranja posvetili

za trpeče in bedne v domovini.

Za nedeljo 19. t. m. popoldne nas Slovenski oder poslednjič v tej sezoni vabi v Slovenski narodni dom na St. Clairju, da nam prikaže še svojo zadnjo odrsko stvaritev "On in njegova sestra," veseloigro s petjem, zgodbo, vzeto iz odrskega življenja. Ne bilo bi lepo od nas, če se ne bi odzvali njegovemu povabilu. Kakor smo z veseljem hodili vso sezono na druge prireditve SO, tako pojdemo polnoštevilno tudi na to zadnjo. "V kulturni vztrajnosti," je zapisal pred kratkim pisatelj Mauser, "je naše življenje!"

Janez Sever.

Koncert zbora Slovan

Cleveland, O. — Moram povedati nekaj veselega, kar sem doživel pred leti v rojstni domovini, ko sem bil tam na obisku.

Nekega večera — noč je bila krasna in mesec je svetil — sem se sprehajal s svojimi prijatelji. Nenadno zapazimo nekega možkega, ki se vrti okrog nekega droga. Moj prijatelj ga vpraša, zakaj se jezi in godrnja sam s seboj. "Veš kaj, Jože, parkrat sem že tistemu tamle gori povedal, naj se ne repenči, ker je samo enkrat na mesec okrogel, jaz sem pa vsak dan," se je glasil odgovor.

Sedaj moram pa povedati, da se pevski zbor Slovan pripravljaja na svoj spomladanski koncert. Postni čas je za nami in upajmo, da tudi slabo vreme. Marec je vedno muhast in je bil letošnji tudi. Ko smo bili mladi, so nam starejši pripovedovali, da sušec vije, če ne z glavo, pa z repom. Letos je z obojim.

Toda pridimo h koncertu in pustimo ta vražji mrz v miru, kot je prišel, tako bo odšel. Naš pevski zbor se je torej odločil, da priredi svoj spomladanski koncert tretjo nedeljo po Veliki noči, dne 19. aprila. Občinstvo je prav vljudno vabljenje, da poseti ta koncert. Pevskemu zboru Slovan ste bili vedno naklonjeni in upamo, da bo ste tudi tokrat. Lansko jesen, ko je bilo tako slabo vreme, smo bili vsi s pevovodjo vred preseženi nad lepo udeležbo.

Tudi naše bratske pevske zборе vljudno vabimo, da pridejo na naš koncert.

Ker imam kot upokojenec dosti časa, mi v glavo šinjajo večkrat neki spomini. Spomnil sem se, da smo 2. decembra 1951 peli venček narodnih pesmi, ki smo jih dobili iz starega kraja po pokojnem učitelju Planinšku. Sestavljen je bil iz kakih petdeset lepih pesmi in je trajal "samo" 35 minut. Pomagal nam je mešan zbor Adrija, ki je takrat še obstajal iz samih mladih fantov in deklet. Ta zbor na žalost več ne obstoja. Stvar

je taka: ko si še "ledik in frej" si vesel in dobre volje. Zgledaš se v mlado dekle in že pevski zbor izgubi dva pevca. Tako gredo drug za drugim in zbor na ta način propada.

K Slovanu je sedaj pristopilo več mladih mož, ki zaslužijo vse priznanje. Brez teh mladih moči Slovana ne bi bilo. Pred davnim časom, ko sem bil še mlad, so stari možje pripovedovali, da ko je zvon star, nima več takega glasu, kot nov. Vidite, tako je tudi z nami. Postali smo stari in nimamo več pravega glasu. Zato je prav, da nas mladi fantje in moške nadomestijo. Na ta način se zbor lahko obdrži.

Zbor Slovan vabi vse dobre prijatelje in prijateljice od blizu in daleč. Koncert je pod vodstvom Antona Šublja, na klavirju spremlja naša priljubljena pianistka Vera Slejko. Po koncertu se bo razvila prijetna domača zabava in ples ob zvokih Grabnarjevega orkestra.

Na svidenje v Slovenskem društvenem domu dne 19. aprila! Začetek točno ob štirih popoldne. S pevskim pozdravom.

Frank Rupert.

Ponovna prošnja

Cleveland, O. — Kdor bi želel ali mogel še kaj darovati za pravno cerkve v Dvorski vasi pri Velikih Laščah, je prosen, naj to stori najkasneje do 30. aprila. S tem dnem bo nabirka zaključena in denar poslan v domovino.

Iskrvena hvala vsem, ki so darovali v gornji namen, in vsem, ki še mislijo darovati. Imena darovalcev bodo objavljena v časopisu.

Prisrčne pozdrave vsem rojakom po Ameriki in Kanadi!

Anton Debelak,
Mary Poljan,
Angela Drobnič,
917 E. 73. St.,
Cleveland 3, Ohio.

Koncert "Planine"

Maple Heights, O. — Pevsko društvo "Planina," ki ga vodi Frank Vauter, vabi v nedeljo, 12. aprila, ob pol sedmih zvečer v Slov. narodni dom na 5050 Stanley Ave. na koncert slovenskih in delno angleških pesmi.

Po koncertu bo domača zabava s plesom. Na razpolago bodo tudi raznovrstna okrepčila. Igral bo orkester Ludvika Hrovata!

Vsi prisrčno vabljeni!

Vida Vercek.

Pot je še dolga

Vodja Sovjetije Nikita Hruščev je pred kakimi dvema meseci svetovno prebivalstvu Sovjetske zveze, naj se oblači okusneje, naj odloži stare podložene jope, ki so ostanek prve svetovne vojne.

Poziv ni bil čisto zastoj. Moskovske ulice so postale bolj pisane, na njih je več po zahodnem okusu oblečenih žena in deklet, pa tudi mož in fantov. Čepice so začeli nadomeščati moški klobuki, pa tudi ženske se začele nositi mesto rut na zabodu običajna pokrivala. Napredek je le počasen, ker je obleke, ki bi odgovarjale meram težko dobiti. Komaj eden od vsakih 30 moških lahko dobi v trgovini obleko, ki mu pristaja brez večjih popravkov.

Moskovski vladni časopis "Izvestija" poroča, da večini deklet v trgovinah povedo, da njihove mere ne odgovarjajo povprečju in da jim zato ne morejo postreči z oblekami, ki bi jim pristojale.

Osrednji urad za oblačilno industrijo je dal pojasnilo, da Državna načrtna komisija ni industrije oskrbela s potrebnimi podatki o merah in oblikah životov sovjetskih ljudi, ker ji Znanstveni inštitut za antropologijo teh podatkov pač ni zbral. Izvestija dodajajo, da je na čelu državne oblačilne industrije strokovnjak za — les, kar da tudi ni moglo ostati brez posledic.

Kulturna kronika

Korotanov koncert

Korotan je danes brez dvoma najmočnejši slovenski pevski zbor v Združenih državah. Sestavljajo ga izključno rojaki in rojakinje, ki so prišli v to deželo v letih po drugi svetovni vojni in je zato njihova izgovarjava slovensčine še sorazmerno pravilna in lepa. V ženskem delu zbora prevladuje mladina. Od pevk prvih let jih je v zboru ostalo le še nekaj, vse ostalo je prišlo kasneje. V moškem zboru je v tem pogledu malo bolj. Da ima pevovodja pri takem rednem odhajanju izučeni moči in prihajanju novih velike težave in dosti naporenega dela, je razumljivo. Stalno prenavljanje zbora otežuje njegov napredek preko določene ravni, kljub temu Korotan v podajanju slovenske narodne pesmi med nami nima tekmeča.

Za svoj letošnji koncert je Korotan izbral kot v preteklosti slovenske umetne in narodne pesmi. Med narodnimi so prevladovala koroška.

Mešani zbor je nastopil s sedmimi pesmi, moški in ženski pa vsak s šestimi. Program je izpolnil bariton Pavle Borštnik z dvema, ki jima je pa dodal še tretjo.

Koncert je začel mešani zbor z Adamičevim v gozdu in Ovirko-Moja pomlad. Običajna začetna negotovost ni bila posebno opazna. Obe sta bili zadovoljivo izvedeni; ustvarila sta razpoloženje, ker sta poslušalce popeljali v slovensko domovino.

Moški zbor je podal koroško narodno v priredbi Luke Kramolca "Je pa dečva zatožila me." Ipavčev "Podoknica" in Gobčev "Nič več ne bom hodil." Zadnja je novejša skladba in smor jo menda tod prvič slišali. Tenor Karla Zajca, ki je pel solo v "Je pa dečva zatožila me," je prijeten in lepe barve. Zajec je pel z gotovostjo, pa malo preveč zadržano. Dobro je zapel svoj solo tudi Ivan Hauptman v "Nič več ne bom hodil." Vse tri pesmi, prav posebno pa zadnja, so občinstvo navdušile.

Dosti pohvale je želel tudi ženski zbor, ki je nastopil z narodnim "Ko ptica na tuje gre" in "Pojdaj v Rute."

Prvi del programa je zaključil mešani zbor z "Ena tička priletela" in "Vlahi." Obe sta bili podani dovršeno, vnela pa je poslušalstvo zadnja. Zbor jo je ponovil.

Drugi del sporeda je začel ženski zbor z narodno "Rožmarin se je posušil," v kateri je pel solo alt Zdenka Mejač zelo občutno. Ima prav prijeten in dovolj močan glas.

Sledil je venček narodnih z "Dekle na vrtu zelenem stoji," "Kako bom ljubila" "Dve leti in pol."

V naslednji točki sporeda je nastopil bariton Pavle Borštnik solo v Pavčičevi "Uspavanka" in Vilharjevi "Ukazi." Občinstvo mu je tako navdušeno ploskalo, da je dodal še eno. Pri klavirju ga je spremljal Metod Milač.

Moški zbor je v drugem delu zapel Jerebovo "Noč na vasi." Nedvedov "Pozdrav," kjer je pel solo Pavlo Borštnik, in Hajdrihovo "Jadransko morje." Vse tri so našle pri poslušalcih navdušen sprejem.

Spored je zaključil mešani zbor s koroškima narodnima "Dober večer" in "Ko b' jaz vedela" in Foersterjevo "Naše gore."

Enotne obleke in mladost pevcev in pevk sta pripravila ob-

činstvu res lep pogled na oder, kj ga je okusno opremila ga. Zalka Likozar.

Koncert je bil skrbno pripravljen tako po sestavi sporeda kot tudi po dognanosti podajanja, za kar gre največja zasluga nemurnemu pevovodji g. Metodu Milaču.

Nova velika dvorana pri Sv. Vidu je bila tako polna, da so morali nekateri zadaj celo stati, ker je bil obisk večji, kot so prireditelji pričakovali. Med poslušalci je bil tudi škof dr. G. Rožman in vrsta znanih slovenskih kulturnih in javnih delavcev.

Korotanu, pevkam in pevcem, prav posebno pa pevovodji h krasnemu uspehu iskreno čestitamo in želimo, da bi nam še večkrat pripravila tako veselje s slovensko pesmijo. Vili.

Pisatelj in prevajalec Jos. Fr. Perkonig umrl

V Celovcu je umrl avstrijski nemški pisatelj Josef Friedrich Perkonig. Bil je iz Borovelj. Njegov oče je bil Slovenec: mati pa je bila Nemka. Očetovega rodu ni zatajil. Po poklicu je bil najprej učitelj, kesneje profesor na celovškem učiteljskem in nazadnje kulturni referent pri koroški deželni vladi.

Perkonigova književna žetev je zelo bogata. Zapustil nam je nad 40 del. Najvažnejša: Človek kot ti in jaz, roman iz vojneja ujetništva; Schindlerhannes potuje preko gora; Patrioti, roman iz bojev za Koroško, in V jutranji zarji.

Prevajal pa je iz slovenščine, in sicer v prvi vrsti Tavčarja, Ivana Cankarja in Milčinskega. V uvodih k njim izraža polno priznanje slovenski literarni umetnosti. Tako je rajnik izpričal svojo ljubezen do Slovenca v dejanju. Celovski Naš tednik in Vera in dom sta se ga lepo spomnila.

Perkonig o koroških Slovencih

"Dolgo časa moja duša in mo je uho nista bila zmožna, da bi slišala skrivne zvoke drugega jezika v deželi in da bi slišala vso toplino in razgibanost, ki ju izžareva slovenska narodnost. A zdaj sem v spominu na mnogotere ljudi in dogodke prisluhnil: to doživetje me je tako prevzevalo, da je postalo trajno in mi narrekuje, da izpovem:

Brez koroškega Slovenca bi bila Koroška revnejša; to lahko trdim, ker vem, da bi brez njega tudi moje življenje bilo bilo siromašno. Če zaprem oči in priključim nje, ki so vtisnili svoje sledove v mehki vosek mladosti in jo v marsičem izobilnovali, potem romajo mimo mene sošolci in sosede, ljudje, kateri morajo biti, in posebej, puškarji, žičarji, kmetje in vozniki, pevci in prepeči, bahači in skupniki, nesrečniki in nepripravni, spodobeni in neugnani. Dosti jih je bilo med njimi, ki so govorili slovenski in so v slikanico mojega življenja nakapali mnogo barv. Slišim jih pripovedovati in peti.

Bil je prijeten čas, ko se je te godilo, ker ga je v nemali meri vedrilo njihovo mladostno razpoloženje, ki ga še niso skvarile mračne sile počasi razkrajajočega se sveta. Tudi duha dežele bo koroški Slovenec prepoznal s svojimi čistimi izviki in ga prevel s šumenjem svojih temnih lip.

Dajte mu prostor pri vaši mizi, dragi rojaki, in ponovite njegove lepe običaje: Položite predenj hleb kruha in postavite zraven poln vrč!"

P. S. Za svoje literarno delo je Perkonig prejel 1936. avstrijsko drž. pisateljsko nagrado.

J. S.

— Vsak dan umrje povprečno v naši deželi 620 oseb na raku.

FRANC JAKLIČ:

Od hiše do hiše

LJUDSKA POVEST

V dolgem selu je bilo "ukazano". In tistega večera potem so vrel Seljani k vaškemu "možu" v posvete. Takrat je bil vaški "mož" Rohne, ki je imel prostorno hišo sredi vasi. Shajali so se z obeh koncev vasi posamez, po dva ali več, moške in ženske, tiste, ki so bile vdove, pa so imele domačije. V vaškem zboru ima že od nekdaj svojo besedo vsak gospodar, pa naj je mož ali ženska, fant ali dekle, samo da ima svojo hišno številko, od katere plačuje davek, odraduje biro in prispeva za skupne vaše potrebe v denarju ali s tlako.

In kakor povsod in vselej so bile tudi nocoj ženske prve. "Ali si že odpravljena?" je vprašala Sivka sosedo Brenkljo na večnem pragu in si je opasovala pisan predpasnik.

"Majhno še počakaj, da si rutito premenim... Saj sem ometala, pa se človek ne more varovati... Saj je menda ne mudi tako?"

"Le brž se daj, da ne bova stali! Človek se že podnevi dovolj nastoji."

"To bo precej!" In Sivka si je še sama malo ogledala predpasnik, zategnila vogale pri ruti in potegnila parkrat z roko po prsih, da so se poravnale gube, pa je prišla iz hiše Brenklja, zavezujoč si rutito.

"Lej, lej, pa kako si si lepo izbrala!"

"Saj tudi ti tistega predpasnika ne nosiš vsak dan."

Nato sta krenili po vasi. Kmalu prisopihata za njima Lovrečka in že od daleč vpije:

"Kaj pa bo zopet danes? Kakšnega treska bodo pa uganili?"

— Ali kaj vesta?"

"Jaz nič ne vem", ji odgovori Sivka. "Kajžarico, ki je ukazovala, sem vprašala, kaj bo, pa ni nič vedela."

"Si bodo dedci pa že kaj neumnega izmislili, kakor že večkrat!" vpije Lovrečka. "Se demkrat je bilo že 'ukazano' kar nisem šla blizu, pa nikoli ni bilo prav; danes mi pa kar nekaj pravi, da moram iti zrav."

"Saj bi bila neumna, ko bi bila doma! Saj imamo pravico!" ji pritrdi Brenklja.

Še so tako hitro, da so došle Mihlaža in Trznarja, ki sta se pogovarjala:

"Kaj neki bo? — Pota so vsa popravljena, 'fronki' pobrani in pastirja smo že zadnjič uganili."

"Jaz nič ne vem, ker nisem utegnil podnevi stopiti k Rohnetu. Videl sem ga pa z njive, da je šel od fare še predpoldnem. Je bil že pri županu, pa sta kaj uganila, da bodo zopet stroški!" pripoveduje Trznar.

"Drugega itak ne vesta kakor: 'Daj pa delaj!' — Jaz pravim, da smo neumni, ker ne premenimo!"

"Saj tudi jaz tako mislim, pa nečem povedati, da bi mi kdo ne očital, da se jaz štuim ze 'moža' ali celo za župana."

"Vsak je lahko, ti ali jaz ali kdo drugi. Vsi imamo enake pravice. Zakaj bi še kdo ne bil župan ali 'mož'? Mi smo neumni, ker vedno enako volimo."

"I, kako pa volimo!... Vsak se boji zamere ali pa očitania pa pravi: 'Ti naj bodo, ki so že — pa je vse v kraju!'"

"Tako je, tako!"

Od nasprotnega konca vasi, kjer so imeli kočarji svoje kočice in vrtičke, je za Kepec pešal svoje sosedo na vas. Pravica ti reveži itak niso imeli mnogo, kadar je pa bilo "ukazano" in je Kepec razglasil med sosedi: "Drevo gremo", tedaj se je dvignil ves Kozji rep (tako se

imenuje najskrajnejši del Dolgega sela) kot en mož, da porabi "pravico".

"Bomo videli, če bo res tako!" je vpil Kepec. "Pota popravljamo, vozimo pa ne, ker nimamo voz. 'Fronke' dajemo, koz pa ne smemo pasti. Pastirja bomo plačevali, čeprav ne pase našega blaga. Bomo videli, če bo res tako!"

"Bomo videli!" se zagroze sosedje.

"Jaz ne vem, kaj si bodo še izmislili! Rohne pa Lazar pa Hren, pa še kdo drugi tam sredi vasi staknejo glave, pa se pogovore, pa pravijo: 'Tako bo! — Pa mora tako biti. Pa bomo videli!'"

"Bomo že videli!"

"Možje, jaz bom govoril!"

"I, kdo pak!"

"Take bom povedal Rohnetu in drugim bahačem, da jih bo kar privzdigovalo. Enkrat mora vendar biti konec! Danes moramo izvedeti, kje je naša pravica. Vse samo Rohne pa Lazar pa Hren in taki-le — mi pa nič!... Ali je to pravica? No, bomo videli, če je to res pravica!"

"O, bomo že videli... Kepec, le prav besedo zastavi, mi ti bomo že pomagali!"

"Nocoj, ali pa nikoli!"

Tako so se shajali tistega večera seljani. Vsak je imel kaj na srcu, kar ga je težilo, kar je moral odložiti, da bo imel mir.

Rohne je sedel pri mizi na vogalu in sprejemal vaščane. Botre in prijatelje je spuščal za mizo, ženske so se gnetle okrog peči. Kepčeva tovarišja se je zbirala v kotu, kjer je bilo najbolj tema in kjer se je lahko kakšna spesnila, da Rohne ni vedel, kdo jo je potočil in so se bolj brez skrbi na račun vaških mogočnejšev smejali. Nekateri pa, ki so bili v srcu na Kepčevi strani, pa so se bali zamere pri Rohnetu ali katerem drugem, ki je imel voljo in je spomlad za "božji lon" in dobro plačilo preoral njivico — so se ustavljali za vratmi, kjer se je lahko greduč smuknilo v temno vežo, kadar so si segli kmetje in kočarji v lase...

Na ogromni peči je bila ob takih prilikah, zlozna galerija. Tudi nocoj se je stegoval po peči neki stari stric, Rohnetovi otroci so ležali na trebuhih, si podpirali umazane glave in živo gledali po ljudeh. Stara Rohnečka, ki je imela roko zmerom z molkom ovito, se je tiščala v zapečku, v drugi zapeček se je bila obesila Lovrečka.

Mlada Rohnečka je pa hodila po hiši s podvitimi rokami, motrila položaj in govorila z ženskami.

Možje so puhali tobak, da je bila v kratkem vsa hiša polna dima in se je komaj videla svetilnica, ki je brlela pod stropom, in so si ženske tiščale usta z robcem, in je pokakšjevala stara Rohnečka:

"Oh, Bog se me usmili!"

Nihče pa ni smel odpreti okna in vrat, da bi preprih odvajal dim in težki vzduh in bi ne bilo nevarnosti, zadušiti se.

"Sapa škodi materi!" je zarohnel ob neki priliki Rohne na Kepca, ki je hotel odpreti okno, da ne bi omedlel.

Kravajca dolgo ni bilo; na posled je vendar prištrmal.

"Sedaj smo pa že vsi," pravi precej Rohnečka in pogleda moža.

"Matei!" jih pozdravi Kravajec, ki ga je imel nekoliko pod kapo, in se zateče v Kepčevo tovarišijo, ki ga pa ni bila vesela, ampak so ga kar odrivali.

(Dalje prihodnjič.)

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 23. novembra 1914

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inkop. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: NICHOLAS PAVLICK, 15 Race St., Manor, Pa.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH KOČEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duhovni vodja:

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Illinois
JOHN BARBIC, 1103 Vine St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
ANTONIJA DENSA, 1934 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
ANNA THOMAS, 4017 Greensburg Pike, Pittsburgh 21, Pa.

Predsednik Atletičnega odseka

ANTHONY TOMAZIN, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERISKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1957 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poskodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarno vrednost do četr milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 članicami) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poskodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je nad 100% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries). Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika: JOSEPH KOČEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.

Orglice

Morje ljudi valovi v žgoči vročini. Dušec prah se vzdiguje za vsakim korakom. Semjem je. Ob cesti so se razkošili trgovci, po stajah so razgrnili svojo šaro. — Kakor site šoge v jeseni hrečijo prodajalci; sitne čede vsiljujejo židanim; moški z rdečim fesom na glavi hvalisa pijačo. Ves vinski in gobezdav je; zrak zavdarja po močnem žganju, mlado in staro trosi denar.

Petrij je prvič na sejmu. To liko bogastva še ni videl nikjer. Ljudje z veliko žlico uživajo življenje; v gneči se stiskajo, prerivajo, se izogibavajo. Fant plava v množici. Z očmi požira kramo za kramo; tu so žoge, nožci in tam so orglice. Saj res, orglice; skoraj bi pozabil nanje v vrvežu; nikjer še ni vprašal zanje. Požene se na prste in mežika v kramarja:

"Imate orglice...?"

"T, dosti! Kakšne pa bi rad, dragec?" — Zelo prijazen je kramar, vsi so. Petrij ve, da radi denarja; že se stegne po pisani škaticli. Petrij mu sledi z očmi, srebrnina se zalesketa; potem izbira: obe sta mični. Slednjič reče: "Takšne! Bi mi jih dali?"

"Kaj, zastoj...?" — Odločno maje kramar z glavo.

"Nič nimam, gospod! Mam imam, pa je bolna, hudo bolna!"

"Kaj še...! Da bi te cudek...!"

"Za božji lon mi jih dajte! Zaigral bi ji na orglice; tako rada sliši, pravi. Veste, hudo je bolna..."

"Kaj me briga...! Sitna ta beraška žlota! Po kozlu smrdiš, fantiče!"

Kramar zamahne z roko, kupci se zasmejijo. Fantu stisne srce. Dan že leze v zaton. Kmalu se vrne, je obljubil mami. Ni ji povedal, da prinese orglice; iznenadil bi jo rad, vesela ga bo, ne bo umrla.

nar. Glasno pove ceno; fant se itak ne razume na denar.

Petrij z glavo pokima, češ, da je razumel in vpraša: "Smem poskusiti...?"

"Pa poskusi...!" se smeji bahavo kramar in mu pomoli orglice. Petrij jih pograbi,

prsti se mu tresejo, pogleda jih, nato pa plane od stojnice, kakor splašen zajec šine skozi mlado žloto. Kramar srdito vpije za njim. Petrij pa beži, beži...

Ni daleč domov, sapa mu je vroča, s čela mu polzijo kapljice v oči. Orglice stiska krčevito v rokah.

"Kaj, mama, te zelo boli?"

Mama nič ne reče. Utrujen je videti, nemo spi na postelji. Petrij ne zameri, preveč srečen je. V sobi je mrzlo, fant naglo nalomi drobilja; potem ga naloži in prižge. Ogenj zaprasketa v štedilniku; topleje postaja; tiho pristavi stolček k postelji. Nato se de; mama se še ni zbudila; naj se odpočije, uboga, je kar prav Petriju. Zagodel bo pa vseeno, tiho seveda; mislila bo mama, da sanja. — Saj res, še poskusiti ni utegnil, kako pojo orglice — Zdaj jih pristavi k ustom; prvi, tenki glas zazveni, fantu zagori obraz kakor binkoštna potonika. — Boljših še ni imel, nato pride iz orglic otožna melodija:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Petrij preneha. Sam ne razume zakajmu je ravno ta pesem prišla na misel. Zadržana je bila, ki jo je pela mati. Pa čudno: mati še vedno spi? Fantu se zdi, da se je nasmehnila. O, gotovo se ji o krilatih angelcih sanja! — Petrij ji privoči. Skloni se na njeno uho, komaj slšno žvrgolijo orglice:

Nebeško sladko mora doleti v njenih ušesih, je Petrij prepričan. A mamica kar naprej spi. Dela se, kakor da bi ne čula, presneta mamica; kako je navihana! Petrij se ji vrže okoli vratu:

"Mama, tako sem vesel, da imam orglice! Ti pa spiš!" — Kaj bi li rekla k orglicam, šine v fanta; morda bi jokala. Vse ji hoče povedati, da se le zbudi. Njene ustnice so rahlo odprte. Petrij pritisne svoje majhne na njene. V tem trenutku spreleti fanta strašna slutnja, srce mu otrpne v nemij grozi; njena usta so mrzla, trda, ledena; zdaj šele opazi: njeno čelo je belo kot vosek.

"Mama, mrtva si!" zavpije malček. Svojo glavico zagrebe v njene prsi in bolno zaveka.

"Mama, reci, da nisi mrtva!" prosi in lomi z rokami. S poljubi jo obuja k življenju; mamica se ne gane. Orglice padejo na tla; fantu se zdi, da čuje odmev:

"Ena ura je skrita, morebit lih nocoj...!"

Potem pobere orglice, v stolpu udari bat na zvon: večernico zvoni. Petrij zvona ne čuje; smrtno bolan tava nazaj na sejmšči:

"Tu imate orglice!"

"Čakaj, ti, lump...!"

"Mama je mrtva! Zdaj jih ne rabim več!" de tiho. Potem se obrne in koraka počasi nazaj. Kramar se zamisli, dolgo gleda za njim. — F.L. (Po "Naš tednik-Kronika")

Pegam in Lambergar

pisal dr. Fr. Detela

Že je hotel vprašati stražnika, če ne bi mogel govoriti z dvornim kaplanom; a zbal se je, da ne bi zbudil suma. "Nocoj še počakam," si je mislil, "če dobim zunaj palače katerega cesarskih ljudi; jutri grem naravnost v grad." Postopal je po mestu in gledal in pazil, kje bi bil kak znan ali zaupen obraz. Mnogo gospode je prihajalo iz palače, mnogo je šlo noter; a tega ni bilo, kogar je on čakal. Nekolikokrat je bil že stopil do tega in onega moža, čigar obraz se mu je zdel pošten; a preden je še kaj izpregovoril, se je bil približal stražnik. In koliko je bilo stražnikov! Kar rasli so iz tal, in mrzaj je izpreletal Gregorja, kadar ga je kateri vprašal osorno, kaj da išče tod.

"Cesarja bi rad videl, cesarja," je odgovarjal Gregor in se priklanjal nerodno oblastnim vojakom, ki so ga gonili proč. Čim bliže je bil svojemu cilju, tem težje se mu ga je zdelo doseči. "Jutri bode nemara že prepozno," je dejal sam pri sebi, "in ves trud bode zaman, in namesto pohvale me zadene ostra kazen, ker sem ostavil brez ukaza odkazano mesto." Zvečerilo se je, in Gregor še ni govoril z nikomer.

Vedno nepotrpežliveje je čakal; zakaj zdelo se mu je vedno, da se mora vendar prikazati zaželeni obraz. Po hišah so se zasvetile luči, in iz grada, kjer so se ravno začele zbirati ponočne straže, je donel glasen hrup veselih ljudi. Ulice in trgi so se praznili, a polnile so se gostilne. Gregor je ostal sam, in stražnik ga je opomnil, da naj se pobere. Zalosten se je obrnil po mestu, da si poišče prenočišča. Kako je bil nesrečen!

Ostavil je bil Gornji grad z veseljem prepričanjem, da reši cesarja in si proslavi ime, in ko je prišel tako srečno v cesarjevo bližino, mu je zastavljena pot. In kolik odgovor ga čaka, če ne izvrši svojega sklepa! Kdo mu bode verjel, da mu je bilo v resnici mar važnega posla! Dolžil ga bode ves svet, in on se ne bode več upal pokazati doma. Oj, uboga tetka, kako bode vzdihovala za njim! In Tajda! Obšla ga je za trenotje misel nanjo, a takoj jo je odnesel po-

cali mož, obkolili rejenega moža in ga trkali prijateljsko po plečih. Ta se jim je umikal in vpil, da naj se spravijo iz njegove hiše, ker nima prostora za take ljudi. Oni pa so vpili še glasneje in budili smeh po vsej krčmi. Revez je bil krčmar. Rdeč kakor purman je stal sredi sobe, brez sape in glasu, skočil zdaj proti temu, zdaj proti enemu, mu pokazal duri in namerjal s pestjo; a razkoračen je stal pred njim poglavar družbe in kričal, da je to neslišano, da bi podil preprost krčmar iz hiše ljudi, ki pridejo ravno iz cesarskega gradu.

"Slavna gospoda!" se je obrnil do gostov, "ali boste res privolili, da se celjsko mesto osramotimo na večne čase, in da bodo pozni rodovi brali z rdečico na obrazu, kako je ravnal svoje dni krčmar 'Pri črnem volu' z zastopniki vseh sedmerih umetnosti?" Na glas se je vse smejala. Ženski, ki sta smukali od mize do mize, si pregledovali goste in odgovarjali smelo ne baš finim dovtipom, sta zgrabili zdaj krčmarja pod pazduho in se mu začeli laskati in ga pogovarjati. Tovariši pa so plesali okrog njega in se prekopicavali. V toliki nevarnosti, da ga zadene kap, še ni bil krčmar nikdar; srdito je odrival s komolci nadležni ženski in mahal z rokami, da je naposled enega res zadel v hrbet. Milo je zajčal udarjenec in se iztegnil po tleh, in ženski sta se

"Brž večerje, krčmar!" so kli-

**Za
vaš
pomembni
dan!**

Drage neveste!

Ena pomembnih priprav za najlepši dogodek življenja, je izbira poročnih vabil.

Oglasite se pri nas in oglejte si najnovejše, pravkar dospele vzorce vabil, naznanil, papirnatih prtičkov, kozarčnih postavkov, vžigalic, na katerih je natisnato Vaše in njegovo ime.

Ogled je popolnoma neobvezen!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

HE 1-0628

Cleveland 3, Ohio

AMERIŠKO ZASTOPSTVO — Na sliki vidimo enega kandidata in dve kandidatkinji za ameriško smučarsko zastopstvo na prihodnji zimski olimpiadi... Od leve na desno se: Beverly Anderson iz Mullan, Idaho, ki je dosegla nedavno žensko prvenstvo v smuku, Bud Werner iz Steamboat Springs, Colo., ki je odnesel štiri zmage v alpski kombinaciji, in Sally Deaver iz Whitmarsh, Pa., ena najboljših smučark v vsej deželi. Slika je bila posneta pred Roundhouse v Sun Valley, Idaho.

vrgli čezenj in vekali, da je mrtev njih najboljši igralec; možki pa so vpili, da je krčmar morilec, in pretili, da ga popeljejo v stražnico. Naposled se je ubogi mož res začel bati.

"Se enkrat!" je zavpil slovesno poglavar. "Ali nas boste prenočili in pomagali, da spravimo tega mrliča natihem s poti?" Krčmar se je vdal, in mrliči je kihnil.

"Mrzle vode nanj!" je dejal vodja; "nemara ga še oživimo." "Kaj pa še!" je vzkliknil mrliči, skočil pokoncu in se spel krčmarju na rame.

Bili so glumci, kakršni so hodili od kraja do kraja, od shoda do shoda, kjer se je dalo kaj zaslužiti, in predstavljali grozovito žalostne in kosmato vesele igre, peli, plesali, žrli ogenj, požirali nože, vedeževali in sleparili po svetu. Staro in mlado jim je dalo in poslušalo z veseljem, kar so razkazovali svoje umetnosti; in vendar so bili na tako slabem glasu, da se je vsa tako sramoval očitno občevati z njimi, komur je bilo mar dobrega imena. Tako so se vlačili iz mesta v mesto, javno brezpravni, zasebno dobro došli.

Polegel se je bil šum po krčmi, ko je vse gledalo in poslušalo nove goste, ki so si bili s tako težavo priborili večerjo. Gregor je zrl žalosten predse in preudarjal, kako bi vendar prišel do cesarja ali do Žige Lambergarja. Loteval se ga je obup kakor plavalca, ki je s silnim trudom priplaval do brega, a si zaman prizadeva izlesti na suho. On je le napol poslušal, kar se je govorilo okrog njega, in neslane so se mu zdele šale glumcev.

Ko pa je začel njih vodja bahati, da so izgrali pred cesarjem in njegovimi svetovalci, in sta jeli kazati darila, prejeta od kneginje, se je zbudila pozornost tudi njemu. Kaj, ko bi po teh ljudeh izporočil gospodu Lambergarju svojo skrivnost? Misel se mu je zdela dobra, in z upanjem se mu je vračala srčnost. Pisal bi pisemce in je izročil kateremu teh glumcev. To-

da — ali se je zanesti nanje? Ali ne bodo v brezvestni zvedavosti odprli pisma, in ko zvedo strašno skrivnost, se izkušajo okoristiti in jo prodali onemu, ki bode največ plačal?

Ta pomislek ga je vznemiril iznova, a poslušal je zvesto, ko da bi se seznanil z igralci. Veselje je postajalo vedno splošnejše in glasnejše, in pivec so vpili, da naj zapoje še to, pa vseč zali mladenič.

poskušajo. Peli so in godli, in ženski sta plesali, da ji je gledal marsikateri poštenjak le z nejevoljo. Večina pa je ploskala. In kadar se je pričela kaka bolj znana pesem, se je oglasil zbor izza mize, in tudi Gregor je pel, da bi se seznanil z igralci.

Veselje je postajalo vedno splošnejše in glasnejše, in pivec so vpili, da naj zapoje še to, pa vseč zali mladenič.

v steklenicah, kangljicah ali nastavljeno...

ne morete prekositi okusa

Z ognjem varjenega STROH'S!

Ugotovili boste, da nobeno pivo nima boljšega okusa kot Stroh's, pa če ga imate radi v steklenicah, v kangljicah ali pa nastavljenega iz sodčka. To je zaradi tega, ker je od vseh ameriških piv edino Stroh's varjeno z direktnim ognjem. Zato, pijte Stroh's pivo, ki je lažje, mehkejšo, bolj osvežujoče.

UGAJALO VAM BO JE LAŽJE!

SEDAJ PO LOKALNIH CENAH!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

Z EAGLE ZNAMKI PRIHRANITE ČEČ V MAY'SKLETNIH TRGOVINAH

the MAY Co's 2 BASEMENT stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

**NOVI DAMSKI
SPOMLADANSKI
PLAŠČI
\$18**

Lepo blago:

- Volneni tweed
- Kockasti vzorci

- Debelo tkano blago
- Vo'nene in kašmir zmesi

Modni kroji:

- Opijemni
- V hrbtu plapolavi

- Ravna linija
- Z gumPi

Najnovejše barve:

- Siva
- Zelena
- Beige
- Modra
- Koralna
- Marinska
- Črna

MERE: 8 do 18 običajne in kratke in 14½ do 24½

Ogromna izbira spomladanskih plaščev v najnovejših krojih in blagu. Izberite sedaj, ko je zaloga še kompletna, za sedaj in za pomlad.

The May Co.'s Basement — Oddelek damskih plaščev v mestu in na Heights